

Tilboðið frá Mettu Frederiksen

Zakarias Wang
Valevni Sjálvstýris

Tað var á heysti 1971. Fólkatingsval skuldi vera, og tjóðveldismenn tóku stöðu til, um stillast skuldi upp. Tað endaði við, at eg kom at standa einsamallur á einum uttanflokka lista. Tey tjóðveldisfólk, sum vildu fara á fólkatingsval, kundu greiða atkvøðu fyri hesum lista.

Hetta var ikki fyrstu ferð slíkt hendi, tí í 1960 hevði tjóðveldismaðurin Karstin Hoydal stillað upp á sama hátt. Tað førði við sær, at atkvøðurnar á sjálvstýrisveinginum spjaddust og Sambandsflokkurin vann.

Eg vildi ikki hava at hetta endurtók seg. Eg spurdi Framburðsflokkinn og Sjálvstýris-

flokkinn um teir um vildu gera listasamgongu við meg, men uttan úrslit. Tá vendi eg mær til Fólkaflokkinn, sum tók undir við uppskotinum, og kom Framburðsflokkurin uppi afturat.

Valið í Føroyum var tvær vikur eftir at valið hevði verið í Danmark og Grønlandi. Í fólkatininginum vóru nú 177 limir valdir. Sitandi forsætisráðharrin Baunsgaard í Radikalaflokki fekk undirtøku frá 88 av limunum, sum valdir vóru í Danmark. Krag hevði 87 í sínum parti. Annar av teimum grønlandsku segði seg stuðla Krag, sum soleiðis hevði undirtøku frá eins nógvum sum Baunsgaard, nevnililiga 88. Fekk hann eisini undirtøku frá hinum av grønlandsku fólkatingslimunum, hevði hann 89 móti teimum 88 hjá Baunsgaard og kundi skipa stjórn.

Eg stillaði upp fyri at forða fyri at vit komu upp í ES. Fólkaatkvøða skuldi vera, og mín meting var, at um so var at Krag gjørdist forsætisráðharri, fór hann at fáa arbeiðararnar í Danmark at atkvøða fyri limaskapi, og so fóru vit so ella so at verða drigin inn í ES og fóru at missa rættin til fiskin á okkara leiðum. Eg helt, at um so var at Baunsgaard slapp at halda

fram, so kundi fólkaatkvøðan í Danmark ganga øðrvísi.

Hin grønlandski fólkatingsmaðurin var Moses Olsen. Eg hevði ongantið hitt hann, men kendi væl fleiri av vinum hansara. Tað kom mær til hugs, at um so var at hann kundi drála til eftir valið í Føroyum við at siga at hann tók undir við Krag, so kundi einki stjórnarskifti fara fram fyrr enn eftir at føroyingar høvdu valt.

Hetta var áðrenn internet og facebook, so eg sendi eitt telegram til Moses Olsen og heitti á hann um at biða við at taka stöðu til hvønn forsætisráðharra Danmark skuldi hava fyrr enn úrslitið av valinum í Føroyum var komið.

Tað sum kundi hent var at eg varð valdur. So kundi eg tosa við Moses Olsen um hvønn forsætisráðharra vit báðir skuldu peika á. Gjærdust vit samdir um at peika á Krag, so hevði hann meiriluta og kundi skipa stjórn. Samdust vit hin vegin um at peika á Baunsgaard, so hevði hann meiriluta, og danir fingi tann forsætisráðharra, sum teir dámdu best.

Moses Olsen boðaði frá, at hann vildi biða eftir úrslitinum av valinum í Føroyum.

Valúrslitið í Føroyum vísti, at

mín meting at Sambandsflokkurin hevði vunnið um flokkarnir sjálvstýrismegin ikki høvdu listasamgongu, var røtt. Listasamgongan fekk fyrst valda mannin. Men hon fekk ov lítið til at fáa tann seinna eisini, og tí varð eg ikki valdur. Umboð Fólka floksins varð valt, og tók tíverri ikki samstarv upp við Moses Olsen. Krag kláraði tí at lumpa Danmark inn í ES.

Men nú hevur Danmark fingið ein forsætisráðharra, sum sigur at Danmark ikki eigur Grønland. Her er talan um eitt munandi framstig, tí higartil hava ikki bert Krag, men allir danskir forsætisráðharrar tvíhildið um, at danska stjórnin eigur bæði Grønland og Føroyar. Tíverri hava vit ikki enn hoyrt Mettu siga, at Danmark ikki eigur Føroyar, men tað fer uttan iva at koma.

Londini Grønland og Føroyar eru nevniliga eitt ríki við eini felags grundlóg, sum sigur, at ríki okkara kann ikki verða sundurbýtt.

Tá Metta tí sigur, at Danmark ikki eigur Grønland, sigur hon harvið, at Danmark heldur ikki eigur Føroyar. Hon hevur ikki rætt til at skera Føroyar burtur úr ríki grønlandlinganna, ella skera Grønland

burtur úr ríki føroyinganna.

Tað eru grønlandingar og føroyingar, sum saman eiga Grønland og Føroyar. Av tí at danski forsætisráðharrin nú sigur, at Danmark ikki eigur okkum, er bert eitt at gera, og tað er at vit koma saman fyri at skipa ta stjórn, sum vit nú hava fingið loyvi frá danska forsætisráðharranum at seta á stovn.

Hetta verður ovast á breiddanum hjá tí nýggja lögtinginum.

Vit veljarar hava rætt at krevja av teimum, sum bjóða seg fram á valinum, um teir taka undir við Mettu Frederiksen, tá hon sigur, at Grønland og harvið Føroyar ikki eru danskar.

Hetta er ein ásannan frá donsku stjórnini um at vit hava rætt til sjálvstýri.

Spurningurin er, um tey vit velja skoyta um hetta sjálvstýris tilboð.

Higartil hevur verið djúp tøgna um hesa megabroyting í stöðu okkara.

Vit liva tí sanniliga í spennandi tíðum.

Neyðugt hjá okkum í felag at verða meiri engasjerað

Gunvá við Keldu
Býráðslimur í Klaksvíkar Kommunu
– ikki uppstillað til Løgtingið.

Sendi øllum løgtingsvalevnum í Norðoyggjum, hesa áheitan, nú løgtingsvalið stundar til. Eg havi fyrr gjørt vart við hetta

At Norðoyggjar eru so mikið væl fyri, og arbeiðsloysið so lágt, er fyri tað allarmesta vinnulívini at takka. Fyrst fiskivinnuni, sum bygd Norðoyggjar, og síðani alivinnuni, sum er komin so sera væl við. Hesi bæði hava syrgt fyri, at eisini avleiddu vinnurnar eru øktar og í dag hava tað gott.

At Norðoyggjar hava so frægt av almennum stovnum, er ótroyttiligum og treiskum fólki við góðum framtíðarhugsanum, at takka. Teimum, sum búleikaðust í Norðoyggjum í 20. øld.

Hugsi serliga um Klaksvíkar Sjúkrahús, sum varð stovnst av norðoyingum og eystara parti av Eysturoynni. Húsarhaldsskúla Føroya, sum varð settur á stovn av kvinnum heimahoyrandi í Norðoyggjum. Sjómansskúlan og Tekniska Skúla, sum báðir vórðu grundlagdir av arbeiðssomum fólki við hugsjónum, og somuleiðis tey sum gjørdi arbeiðið, so vit tíðliga fingi el-verk. Bara fyri at nevna nøkur dømi.

Ein trítrinsrakett

Hvussu hevur so verið seinna partin av 20. øld og frá ár 2000? Vit síggja skjótt, at vit hava ikki fylgt við sammett við fleiri onnur øki í landinum.

Um vit samanbera okkara økið við onnur øki í landinum, hevur ein trítrinsrakett møguliga givið okkum eitt afturhald.

Fyrst syrgdu okkara politikkarar fyri at taka politiskt valda sjúkrahússtýrið av. Hetta gjørdi, at okkara vælvirkandi Klaksvíkar Sjúkrahús við sínum táverandi sergreinum ikki fekk nógv góðar sømdir at virka.

Harnæst, syrgdi politiski myndugleikin fyri, at Føroyar gjørdist eitt valdømi, tað hevur gjørt, at almennir stovnar úti um landið,

við tilhoyrandi avleiddum vinnum, spakuliga eru vorðnir veikari.

Og seinast, sum kanska eisini er mest álvarsamt, at vandi er fyri, at vit síggja minni og minni veruligar uppgávur lagdar á Klaksvíkar Sjúkrahúsi og játtanir, ið fylgja við. Hetta fer at minka um arbeiðsplássini og uppgávnar á Klaksvíkar Sjúkrahúsi komandi árin.

Uppskot ikki nógv væl gjøgnumarbeitt

Eitt kent dømi var ætlanin at troðka eina vælvirkandi Heilsu-miðstöð inn í Klaksvíkar Sjúkrahús, uttan nakra útbygging, og við tí taka pláss fyri lættari at prógva, at her var ikki pláss fyri meiri virksemin. Hóast 15 mió. kr. vórðu játtaðar, sum ikki er nógkur peningur, so var málið alt ov illa gjøgnumarbeitt og viðkomandi partar vitstu ov lítið. Tí kom hetta mál ikki ígjøgnum – tíbatur.

Tað ber ikki til at kroysta eina so stóra broyting inn á verandi fermetrar, uttan at tað ger umstøðurnar á Klaksvíkar Sjúkrahúsi verri. Eftirfylgjandi er onki hoyrt um játtanina, sum varð markað Klaksvíkar Sjúkrahúsi.

Ynski við hesum skrivi at gera vart við, at neyðugt er við einum

nógv tættari sambandi, enn verið hevur. Har lögtings- og býráðslimir, vinnan og borgarar annars, miðvíst hittast og arbeiða við teimum stóru linjunum, og ikki minni vita av hvørjum øðrum.

Hetta er neyðugt, sum ein verja fyri m.a. Klaksvíkar Sjúkrahús og so nógva annað alment, eins og privat, virksemin, so vit ikki uppliva »ad hoc« loysnir, sum ikki eru gjøgnumarbeiddar. Havi valt

at senda tykkum hesa áminning nú undan lögtingsvalinum, og er skrivið sent til øll uppstillaðu lögtingsvalevnini í Norðoyggjum.

Fyri meg er henda áheitan ikki nýggj, havi fyrr gjørt vart við hetta bæði í Klaksvíkar Býráði, eins og í greinum.

Yvirlýsing frá KSF

Kvinnufeløgin og Kvinnufelagasamskipan Føroya

Til lögtingsvalið 2019 eru 122 menn og 57 kvinnur á vallistunum, tað vil siga 68% menn og 32% kvinnur. Eingin flokkur hevur javnstøðu á vallistanum. Onkur hevur lutfallið 60-40% á vallistanum.

Flestu veljarar leita sær kunning í valsendingum í sjónvarpi og útvarpi, og í báðum miðlum hava kvinnurnar verið

undirumboðaðar í nærum øllum sendingunum.

Tað liggur tí eisini ein serlig ábyrgd á miðlunum at geva kvinnuligu valevnunum líka nógva talutið sum mannligu valevnunum.

Kvinnufeløgin og Kvinnufelagasamskipan Føroya vilja tí heita á miðlarnar og á flokkarnar um at lata kynini koma líka ofta fram at í valsendingum og á valfundum.

Javnstøða kemur øllum samfelagnum tilgóðar.